

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2933/2020
16.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Динић, адвокат из ..., против туженог Завода за хитну медицинску помоћ ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1016/2019 од 03.06.2020. године, у седници одржаној 16.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1016/2019 од 03.06.2020. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 1163/18 од 12.12.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено решење о отказу уговора од 31.12.2015. године као незаконито, а ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на рад и распореди на одговарајуће радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима и призна му сва права из радног односа, све у року од осам дана од дана пријема пресуде под претњом извршења. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати укупан износ од 250.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до коначне исплате, све у року од осам дана од дана пријема пресуде под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1016/2019 од 03.06.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду од 31.12.2015. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да га врати на рад и распореди на радно место, одговарајуће његовој стручној спреми, знању и способностима и призна му сва права из радног односа. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка

у износу од 207.750,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате, у року од осам дана од дана пријема пресуде.

Тужилац је против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. У поступку по жалби, другостепени суд није пропустио да примени нити је неправилно применио одредбе процесног закона, што је било или могло бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је уговором о међусобним правима, обавезама и одговорностима од 22.03.2016. године, засновао код туженог радни однос на неодређено време, на радном месту доктора стоматологије. У поступку спровођења Кадровског плана Министарства здравља Републике Србије број 112-01-00550/2013-01 од 11.04.2013. године, закључка Владе РС бр. 112-10600/2015 од 02.10.2015. године и дописа Министарства бр. 112-1-01028/2015-2 од 07.10.2015. године, тужени је 20.11.2015. године донео одлуку о покретању поступка за утврђивање вишка запослених у својој стоматолошкој служби. Изменама и допунама Правилника о систематизацији радних места од 20.11.2015. и 30.11.2015. године тужени је укинуо радна места у стоматолошкој служби. Дана 22.12.2015. године тужени је донео одлуку о престанку потребе за обављањем послова у стоматолошкој служби и престанку потребе за радом запослених на неодређено време у стоматолошкој служби, на основу које је престала потреба за радом 11 запослених на неодређено време у стоматолошкој служби, међу којима је и тужилац. У одлуци је наведено да критеријуми Министарства нису примењени, јер се не ради о смањењу броја извршилаца, већ о укидању стоматолошке службе у целини. Тужени је 22.12.2015. године донео Правилник о организацији и систематизацији радних места, којим је у члану 23. предвидео да његовим ступањем на снагу престаје претходни Правилник из 2005. године, а да нови ступа на снагу даном објављивања на огласној табли, са назнаком да је објављен на дан његовог доношења. Новодонетим правилником није предвиђено постојање стоматолошке службе. Тужени је решењем бр. .. од 31.12.2015. године, тужиоцу отказао уговор о раду, јер је због економских и организационих промена, престала потреба за обављањем послова у стоматолошкој служби.

Првостепени суд је, позивајући се на одредбе члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду и одредбе члана 4. став 1. Закона о начину одређивања максималног броја

запослених у јавном сектору, оценио да је тужени поступио супротно закону, зато што је чланом 23. Правилника о организацији и систематизацији радних места Завода за хитну медицинску помоћ одредио да тај акт ступа на снагу даном објављивања, што у конкретном случају значи и даном доношења. Стога је закључио да је на тај начин тужени поступио супротно својој обавези из члана 196. Устава Републике Србије. Полазећи од чињенице да тужени није обраложио нарочито оправдане разлоге због којих би наведени општи акт ступио на снагу пре истека рока од осам дана од дана објављивања, првостепени суд сматра да појединачни акт заснован на тако усвојеном општем акту није законит, па је решење о отказу поништио. Осим тога, закључио је да тужени није поступио сходно својој обавези прописаној чланом 21. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, односно да није спровео анкету међу запосленима у стоматолошкој служби и предузео даљи поступак одређен том одредбом, што отказ такође чини незаконитим.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14) прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца, ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбом члана 4. став 1. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“ бр. 68/15... 81/16) прописано је да се актом Владе за сваку календарску годину утврђује максималан број запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему аутономне покрајине и систему локалне самоуправе, на предлог Генералног секретаријата Владе уз прибављено мишљење министарства надлежног за послове државне управе и локалне самоуправе и министарства надлежног за послове финансија.

Имајући у виду наведено, правилно је налажење другостепеног суда да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, погрешно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев тужиоца, због чега је основано преиначио првостепену пресуду, тако што је тужбени захтев тужиоца одбио као неоснован.

Другостепени суд основано закључује, позивајући се на одредбу члана 196. Устава, да је нови Правилник ступио на снагу 30.12.2015. године, односно осмог дана од дана објављивања на огласној табли туженог, а да је решење о отказу уговора о раду тужиоцу донето 31.12.2015. године, након истека рока од осам дана од дана објављивања општег акта на огласној табли. Такође је правилно налажење другостепеног суда да оспорено решење којим је тужиоцу отказан уговор о раду, тужени није донео у поступку рационализације запослених на неодређено време у јавном сектору применом одредаба Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору који је специјални закон у односу на Закон о раду. Решење о отказу уговора о раду тужиоцу, тужени је донео ради усаглашавања са Кадровским планом Министарства здравља Републике Србије број 112-01-00550/2001-

01 од 11.04.2013. године, према коме није било предвиђено постојање извршилаца у стоматолошкој служби туженог. Изменама и допунама Правилника о систематизацији радних места код туженог од 20.11.2015. и 30.11.2015. године, укинута су сва радна места у Стоматолошкој служби, након чега је донет нови Правилник о систематизацији радних места број .. од 22.12.2015. године, којим није предвиђено постојање стоматолошке службе, а након тога спорно решење о отказу уговора о раду, уз претходну исплату отпремнине тужиоцу. Из решења туженог произлази да се у конкретном случају није радило о смањењу броја извршилаца, већ укидању свих радних места у Стоматолошкој служби туженог, односно укидању целе Стоматолошке службе, због чега нису примењени критеријуми које је усагласило Министарство здравља са репрезентативним синдикатима, а који се примењују у случају када се рационализација у стоматолошким службама спроводи смањењем броја запослених.

Врховни касациони суд је ценио наводе ревизије да је другостепени суд, без одржавања јавне расправе, самостално изменио чињенично стање, али налази да ови наводи нису основани с обзиром да је другостепени суд побијану пресуду донео након што је основано закључио да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, погрешно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев тужиоца, због чега је првостепену пресуду преиначио.

С обзиром на изнето, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиоца одбијена као неоснована, у смислу члана 153. став 1. ЗПП, одбијен је и захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић